DOUĂSPREZECE MII DE CAPETE DE VITE

Omul înălță sticla goală în aer și, clătinînd-o cu înțeles, făcu semn cîrciumarului să-i mai aducă vin. Apoi scoase o batistă colorată din buzunarul hainei și începu să se șteargă, absent, pe frunte. Era un bărbat între două vîrste, bine legat, aproape gras, cu o față rotundă, congestionată, fără expresie.

Cîrciumarul se apropiase tîrșindu-și ușor piciorul.

— Dacă n-au venit pînă acum, nu mai vin, spuse așezîndu-i carafa în față. E aproape douăsprezece...

Omul îl privi zîmbind, răsucind nedumerit batista colorată între degete.

— Nu mai vin! repetă cîrciumarul rar, apăsînd cuvintele.

Ca și cum de-abia atunci l-ar fi auzit, omul își căută nervos ceasul, își lăsă capul pe ceafă și privi minutarele de departe, lung, încruntîndu-se, silindu-se să nu clipească.

— Douăsprezece fără cinci, rosti el încet, parcă n-ar fi îndrăznit să-și creadă ochilor.

Cu un gest scurt, neașteptat, desprinse ceasul din lanțul gros, de aur, care-i atîrna de curea. Îl întinse cîrciumarului cu un zîmbet complice.

— Ia ține-l în mînă! Ce zici? Cît crezi că face?

Cîrciumarul îl cîntări mult timp în amîndouă mîinile, nehotărît.

— E greu, vorbi el tîrziu. Parcă nici n-ar fi de aur. E prea greu ca să fie de aur!...

— E ceas împărătesc! L-am cumpărat la Odesa. A fost ceasul țarului...

Și pentru că celălalt, după ce se minunase cîteva clipe, clătinînd impresionat din cap, dăduse să se întoarcă la tejghea, îl reținu, prinzîndu-i brațul.

— Eu sînt Gore, spuse. Ia un pahar și vino să bei cu mine. Iancu Gore, om de încredere și de viitor: așa-mi spun mie prietenii...

Un camion supraîncărcat trecu prin fața cîrciumii, făcînd să-i tremure singura fereastră care mai avea geam. Gore își rezemase bărbia în palmă, zîmbitor. Urmărea cu interes mișcările cîrciumarului. Îl văzu cum își alege un pahar de sub tejghea, și îl clătește mult, cu grijă, ridicîndu-l necontenit în dreptul ochilor. Cu el în mînă, cîrciumarul se îndreptă spre masă, fără grabă, tîrșindu-și piciorul. Cînd își turnă tăcut, concentrat, din carafa cu vin, Gore îl întrebă, coborînd glasul:

— Cunoști pe unul Păunescu?

— Domnul Păunescu de la Finanțe? făcu cîrciumarul.

Își umplu paharul și-l aduse în fața buzelor; dar se oprise brusc, parcă în ultima clipă și-ar fi amintit ceva.

— De la Finanțe, întări Gore.

Cîrciumarul dădu repede paharul peste cap. Apoi își șterse mustățile cu dosul mînecii.

— Stă aici lîngă noi, la numărul 14, dar s-a mutat acum. S-a mutat după bombardament, adăugă clipind ironic din ochi. Cică ar fi avut ordin de la minister...

Și iar clipi cu înțeles. Dar Gore nu-l văzu. Întinse mîna, la întîmplare, pe masă, și dăduse de batista colorată. Începu din nou să-și șteargă fruntea și obrajii, absent, aproape cu silă.

— Nu mi-a spus nimic, vorbi deodată. Mi-a spus că dacă oi avea nevoie de el, să nu-l caut la minister, ci să vin direct aici, în strada Frumoasei. Dar la numărul 14 nu mai stă nimeni. E pustiu...

— S-a mutat după bombardament, repetă cîrciumarul, reîntorcîndu-se încet spre tejghea. Cîtă omenire a mai murit și atunci!...

Doi șoferi intrară posomoriți, fără să spună un cuvînt și se așezară la masa de lîngă fereastra care își mai păstrase încă geamul. Gore își privi din nou ceasul, ținîndu-l cît mai departe.

— Douăsprezece și zece, oftă el cu gravitate.

— Nu mai vin, spuse cîrciumarul. Am scăpat și pe ziua de astăzi. Ne-a ajutat Dumnezeu și Maica Domnului și am scăpat...

Gore își băgă repede ceasul în buzunarul vestei, bătu înviorat cu palma în masă și strigă :

— Plata, meștere, că sîntem grăbiți !...

Apoi, cu un efort scurt, se ridică de pe scaun, își luă pălăria și se apropie șovăitor de tejghea.

— Avem treburi. Sîntem grăbiți ! spuse el de mai multe ori, foarte tare, ca și cum s-ar fi adresat tuturor.

Numără cîteva bancnote și, fără să mai aștepte restul, întinse mîna cîrciumarului și i-o strînse cu vigoare.

— Ai să mai auzi dumneata de mine, îi spuse. Ai să mai auzi de Iancu Gore.

Ajungînd în stradă, îl întîmpină căldura dulce a amiezii de mai. Mirosea a trandafir sălbatic și a moloz. Gore își îndesă pălăria pe cap și porni cu pasul agale.

— Pezevenghiul ! șuieră el printre dinți cînd trecu prin dreptul casei de la numărul 14.

Era o casă modestă, de mahala, cu tencuiala crăpată în mai multe locuri.

— Escrocul ! Mă poartă cu vorba, și dumnealui își aranjează evacuarea. Poltron și escroc ! Mi-a mîncat trei milioane și a șters-o, să se pună la adăpost. Mă lasă aici, singur, sub bombardament !

Grăbi deodată pasul, furios, dar după ce ajunse la capătul străzii, se opri brusc, înjură de mai multe ori și se reîntoarse aproape alergînd. În dreptul numărului 14 își scoase pălăria și-și propti palma întreagă pe butonul soneriei. Rămase așa multă vreme cu pălăria într-o mînă cu cealaltă rezemată de sonerie, ascultînd sunetul care se întorcea parcă de foarte departe, revenindu-i solitar și sinistru din casa pustie. Simți cum i se adună picăturile groase de sudoare pe sprîncene, dar nu se îndură să-și ia mîna de pe buton, să se șteargă. Era mîniat.

Atunci se auzi, stridentă, neverosimilă, sirena. Gore presimți că i se vor înmuia picioarele și ridică deznădăjduit privirile. Cerul era de un albastru spălăcit, cu cîțiva nori alburii alunecînd la întîmplare, ca și cum nu s-ar fi

hotărît încotro s-o apuce. „Sînt nebuni! a trecut de douăsprezece, ce i-a apucat?" se trezi el gîndind. Începu să-și caute, tremurînd, batista și și-o trecu în neștire pe față. I se păru că aude glasuri în casele vecine, uși trîntite și un țipăt ascuțit de femeie tînără.

— Ionică! strigă femeia. Unde ești, Ionică?

Gore își zvîrli pe furiș privirile în toate părțile, apoi își plecă hotărît bărbia spre piept și o porni la fugă în susul străzii. Cu un ultim geamăt, prelung, speriat, sirena se stinse. „Șase mii de capete de vită, de cea mai bună calitate, se trezi Gore gîndind. Am și permisul de export. Doar să aprobe Ministerul de Finanțe"... În acea clipă zări, lipit de un gard, binecunoscutul afiș cu un deget arătător vopsit în negru: *La 20 de metri adăpost antiaerian.* Simți cum îi năvălește din nou sîngele în obraji și se porni mai tare pe fugă. Cînd ajunse în fața portiței și o deschise, auzi, foarte aproape, fluieratul scurt al unui sergent.

Condus de afișul cu degetul arătător vopsit în negru, Gore se îndreptă către un fel de pivniță-subsol din fundul curții. Pe ușă scria cu litere mari: *Adăpost pentru zece persoane.* „N-avu timp să se umple, o să găsesc loc", își spuse Gore și deschise ușa. Era o odăiță cu ciment pe jos și cu fereastra tencuită. Un bec murdar atîrna de tavan; o căldare cu apă și cîțiva saci cu nisip se aflau așezați lîngă pereți. În mijlocul odăii, două bănci de lemn. Un bătrîn și două femei îl priviră intrînd, fără curiozitate.

— Bună dimineața! spuse Gore răsuflînd greu, dar silindu-se totuși să zîmbească. Grozav am fugit... adaugă începînd să-și șteargă obrazul cu batista. Credeam că au mai vin azi Dacă n-au venit pînă la douăsprezece... credeam că nu mai vin...

— Eu vă spun că nu e alarmă adevărată, vorbi bătrînul cu un glas neașteptat de gros. Am auzit azi-dimineață la radio: se fac exerciții aeriene. S-a anunțat și aseară. E un exercițiu!...

Vorbind, se aprindea văzînd cu ochii. Era un bătrîn demn cu o figură încă frumoasă; avea un păr bogat cărunt, aproape alb, și, clipind neîncetat, ochii păreau că-i înoată în lacrimi. Una din femei întoarse capul și-l privi enervată. Putea fi o femeie bătrînă, dar nu i se ghicea

vîrsta. Avea fața lălăreață, pălată, și o gură mare, aproape diformă, cu dinți veșteji și neregulați. După ce-i aruncă o privire lungă, batjocoritoare, se întoarse brusc către vecina ei.

— Coniță, eu nu mai stau! Nu-mi place aici, în pivniță. De azi-dimineață mi se tot bate ochiul stîng. E semn rău...

— Elisaveto! încearcă s-o întrerupă cealaltă.

— ...Eu zic să ne întoarcem în casă, coniță, continuă femeia vorbind tot mai repede. E mai bine la noi în casă. Eu zic că...

— Elisaveto, ridică deodată glasul cealaltă, nu mă enerva, că mi se urcă sîngele la cap și iar mi se face rău!...

Femeia părea de vreo 50 de ani; era uscățivă și avea nasul lung și ochii reci, spălăciți. Era îmbrăcată sobru și totuși cu cochetărie; își tot potrivea, nervoasă, un șal roz-pal în jurul gîtului. Gore înțelese îndată că este o femeie de condiție, și, salutînd de mai multe ori din cap, îi ceru voie să se așeze pe banca din față, alături de bătrîn. Dar nici una din femei nu-i răspunse la salut.

— Eu sînt din Pitești, începu el puțin încurcat. Am venit pe aici cu treburi. Douăsprezece mii de capete de vită, de cea mai bună calitate. Avem și permis de export, avem tot ce ne trebuie... Unu-i Gore, Iancu Gore! adăugă coborînd puțin glasul și privindu-i pe toți pe rînd cu un zîmbet viclean luminîndu-i fața.

Dar parcă nimeni nu l-ar fi ascultat. Îl priveau cu o neverosimilă indiferență, ca și cum n-ar fi fost acolo, lîngă ei. Elisaveta își făcea necontenit cruci, murmurînd o rugăciune.

— Ai adus sărurile? întrebă enervată stăpîna.

Femeia dădu din cap, dar își continuă în șoaptă rugăciunea.

— Nu te mai ruga atît, că tragi a rău! exclamă cucoana.

Gore tocmai voia să-și facă o cruce, dar se răzgîndi.

— Poate avem noroc și se duc mai departe, spre Ploiești, spuse el. Poate au trecut pe-aici doar ca să ne sperie. Pe ei îi interesează Ploieștiul. Sondele, Petrolul...

Nu-i răspunse nimeni. Bătrînul părea că se mînie din nou.

Am auzit cu urechile mele, azi-dimineață, la radio, că se vor face exerciții de apărare antiaeriană, începu el.

Apoi sări brusc de pe bancă și se apropie de ușă. Plecă ușor capul, ascultînd. Gore își scoase ca din întîmplare ceasul, îl cîntări lung în palma dreaptă, apoi îl trecu în palma stîngă. Cu pași ușori, bănuitori, bătrînul se reîntoarse în mijlocul odăii.

— E ceas împărătesc, i-l arătă Gore. L-am cumpărat de ocazie, la Odesa. A fost ceasul țarului... Ia să-l luați în mînă : o să vă speriați !...

Voi să-l desprindă din lanțul lui gros, de aur, cînd bătrînul, care parcă nici nu-l auzise, se adresă doamnei :

— Ați mai avut vești de la Păunescu, stimată madam Popovici ? întrebă el cu un zîmbet sarcastic.

— Ce-ți pasă dumitale ? sări deodată, înțepată, Elisaveta. Mai bine ai fi plătit chiria !...

— Elisaveto, te rog nu te amesteca, o întrerupse stăpîna.

Apoi aruncă o privire scurtă bătrînului și ridică din umeri fără să scoată un cuvînt. Brusc emoționat, Gore continuă să-și cîntărească ceasul, prefăcîndu-se că nu ascultă.

— Eu v-am atras atenția că nu e om serios, vorbi bătrînul. Am și eu relațiile mele. M-am informat, să nu credeți dumneavoastră...

Gore simți cum îl cuprinde furia. Dacă Păunescu ar fi fost cinstit, dacă ar fi fost om de cuvînt, i-ar fi scos de mult aprobarea de la Finanțe, pentru care îi avansase deja trei milioane. Și acum ar fi fost cu marfa la frontieră sase mii de capete de vită. Cîștig net : patruzeci de milioane. Nu și-ar mai fi pierdut timpul la București, nu l-ar mai fi prins bombardamentul...

— Îl cunoașteți pe Păunescu ? se adresă el bătrînului, nemaiputîndu-se stăpîni. Pe Păunescu de la Finanțe ?

Bătrînul se mulțumi să ridice din umeri, zîmbind fără să-l privească.

— Dacă nu l-oi cunoaște nici eu ! spuse. În sfîrșit, eu mi-am făcut datoria și v-am prevenit la timp...

— Îl cunoașteți bine? Ce fel de om e? întrebă în șoaptă Gore.

Ca și cum nu l-ar fi auzit, bătrînul trecu pe lîngă el și se reașeză pe bancă. „Sînt nebuni!" își spuse Gore. Întoarse capul și scuipă, apoi își șterse gura cu batista.

— Coniță, eu nu mai stau! exclamă Elisaveta sărind ca arsă în picioare. Iar a început să mi se bată ochiul!...

— Ești nebună! spuse madam Popovici apucînd-o de braț.

Gore își făcu cruce, și iar scuipă, întorcînd din nou capul.

— Dacă e exercițiu, dumneata de ce ai venit?! se adresă Elisaveta bătrînului, cu un glas aspru, ascuțit, aproape țipînd. Și de ce stai? Ai venit numai ca să ne faci nouă în necaz!...

În acea clipă Gore auzi semnalul de încetare a alarmei și se ridică de pe bancă.

— Am scăpat! strigă.

— Locuiesc și eu în casă, și după lege am dreptul la acest adăpost, răspunse bătrînul cu demnitate.

— Bogdaproste că am scăpat! spuse Gore făcîndu-și cruce. Apoi se adresă bătrînului: Ați avut dreptate. N-a fost bombardament. Nu s-a auzit nici un tun. Și ce-a durat?... Își scoase repede ceasul și-l privi, de departe, încruntîndu-se: N-a durat nici cinci minute!

— Ai să mă înnebunești cu atîtea rugăciuni! șopti madam Popovici, zgîlțîind-o de braț pe Elisaveta.

Gore îi cuprinse pe toți dintr-o singură privire și zîmbi.

— Poate că ți-a ascultat Dumnezeu rugăciunile, și de-aia n-a fost bombardament, exclamă înveselindu-se.

Dădu să plece, dar în fața ușii mai rămase cîteva clipe nehotărît, privindu-i pe rînd. Bătrînul își pironise ochii în tavan

— Tot mai stați? întrebă Gore. Nu v-a fost de-ajuns?

Dar pentru că nimeni nu se hotăra să-i răspundă, deschise brusc ușa.

— Mama voastră de nebuni! spuse el, printre dinți, din prag.

De-abia tîrziu, în stradă, își dete seama că-l orbise lumina soarelui și că umblase în neștire, fără să se uite unde calcă. Escrocul de Păunescu! Simțea că din cauza lui îi pierise bucuria. „Șase mii de capete de vită, își amintea el necontenit, cu exasperare. Cîștig net, patruzeci de milioane. M-a legat la ochi. Și-a bătut joc de mine. L-a păcălit pe Iancu Gore!"... Grăbi pasul, dar nu izbuti să-și potolească mînia. Umbla cu pălăria în mînă, ștergîndu-și absent obrazul. Și deodată se trezi în dreptul casei de la numărul 14. Se opri o clipă, apoi scuipă peste gard, pînă departe în curte.

— Hoților! strigă.

Își înfundă pălăria pe cap și se îndreptă spre circiumă. Regăsi cu plăcere răcoarea umedă dinlăuntru. Se așeză pe același scaun pe care stătuse cu o jumătate de ceas înainte. Cînd dădu cu ochii de el, cîrciumarul îi zîmbi.

— Servim și masa, spuse.

— Adu întîi niște vin și două pahare, comandă Gore.

Și începu să aștepte nerăbdător, bătînd cu degetele în masă. Cînd își umplură amîndoi paharele, Gore îl întrebă:

— Ia spune, meștere, ce fel de om e Păunescu? Ce știi despre el?

Cîrciumarul își goli cu oarecare silă paharul, plescăindu-și limba de mai multe ori.

— S-a mutat după bombardament, începu el.

— Bine, asta știu, îl întrerupse Gore. Mi-ai mai spus-o. Te întrebam dacă-l cunoști bine. Am auzit că e cam escroc. A escrocat lumea...

Cîrciumarul așeză paharul pe tavă și clătină din cap.

— N-am auzit, spuse. Nu prea venea pe la noi...

— Îți spun eu, îl întrerupse din nou Gore.

Și iar îl copleși gîndul: „Șase mii de capete de vită. Aș fi fost acum la frontieră"...

— Și-ți mai spun ceva, continuă aprinzîndu-se. Îți mai spun că nimeni nu se joacă cu Iancu Gore. Ține minte de la mine. Aicea-s parale serioase. Douăsprezece mii de capete de vită. Avem permis, avem tot ce ne trebuie. Eu nu mă las escrocat, ca nebuna aia de madam Popovici...

Cîrciumarul tresări și ridică mirat privirile.

— De unde știți de madam Popovici? întrebă Cine v-a spus?

— Treaba mea cine mi-a spus, făcu Gore cu un mare zîmbet misterios. Vorba e că eu nu sînt prost ca madam Popovici...

— Săraca madam Popovici, Dumnezeu s-o ierte! șopti cîrciumarul și-și făcu evlavios o cruce mare, pe tot pieptul.

Gore îl privi lung, nedumerit, dar cu asprime.

— Ce te-a apucat? se răsti el deodată. De ce-ți faci cruce?

— Uite c-au trecut patruzeci de zile de cînd s-a prăpădit în bombardament, și nu i-a făcut nimeni pomană, spuse cîrciumarul cu o subită oboseală în glas.

Gore se trase puțin înapoi și-l privi pe sub sprîncene, încruntat.

— Atunci nu-i ea, spuse cu hotărîre. Eu îți vorbesc de una, madam Popovici, femeie de condiție bună, ca la cincizeci de ani. O cucoană cu nasul lung. Stă aici, mai sus de escrocul ăla de Păunescu. Are o servitoare, cam nebună și ea, Elisaveta...

— Săraca Elisaveta! zîmbi trist cîrciumarul. O cunosc de cînd a venit din Constanța, poate să fie doisprezece, treisprezece ani. De cînd a rămas văduvă madam Popovici. I-am cunoscut pe toți. Veneau aici, serile, cînd aveam grădină...

— Ei, și ce-i cu ea? întrerupse nervos Gore.

— S-a prăpădit și ea în bombardament. Atunci, la 4 aprilie, știți dumneavoastră, cînd s-a crezut că e exercițiu, că se anunțase și la radio...

— Fugi, domnule, că n-a murit! îl întrerupse Gore. Îți spun eu. Le-am văzut adineauri, le-am auzit vorbind, eu, cu urechile mele...

Cîrciumarul clătină din cap, zîmbind neîncrezător.

— Atunci n-au fost ele, Dumnezeu să le ierte, spuse. A căzut bomba chiar pe adăpost, în fundul curții. Casa s-a dărîmat și ea, a dat-o jos puterea aerului, dar bomba a căzut în plin pe adăpost. Nu s-a mai găsit nimic... Cîtă omenire a mai murit și atunci, adăugă parcă cu teamă, scăzînd glasul.

Gore îl ascultase încruntîndu-se, cu gura puțin căscată. Își scoase tăcut batista din buzunar și începu să se șteargă nervos pe față.

— Ascultă, meștere, începu el grav. Dumneata vrei să-ți bați joc de mine. Crezi că dacă am băut adineauri doi litri de vin, pe nemîncate, mi-am pierdut mințile. Dar dumneata nu mă cunoști pe mine. Eu, dacă vinul e bun, îți beau și o vadră. Vino la Pitești, ca să-ți spună lumea cine e Iancu Gore. Eu sînt om de multe milioane, meștere. Îmi pare rău că m-am încurcat cu escrocul ăla de Păunescu. Că eram în regulă, aveam tot ce ne trebuie...

Cîrciumarul îl asculta intimidat, încercînd să zîmbească.

— Poate ați confundat-o cu cineva, încercă el să se scuze.

— Dacă îți spun că le-am auzit adineauri, pe madam Popovici și pe Elisaveta, certîndu-se cu chiriașul...

— Cu domnul judecător? îl întrerupse speriat cîrciumarul. Cu domnul Protopopescu? Ați aflat-o și p-asta?!

— Eram acolo în adăpost, și am înțeles despre ce era vorba. Nu-i plătise chiria!

Cîrciumarul îl privi lung.

— Dar ce căutați în adăpost? întrebă el tîrziu, ca să schimbe vorba.

— Nu că mi-a fost frică, dar cînd am auzit adineauri alarma, am intrat și eu, ca toată lumea, în adăpost. Așa sînt ordinele...

— Azi n-a fost nici o alarmă, șopti cîrciumarul și plecă vinovat privirile.

Gore bătu cîtva timp cu degetele în masă, încercînd să se stăpînească.

— Ce-aveți de mîncare pe ziua de azi? întrebă el deodată.

— Varză cu carne.

— Adu-mi o porție dublă...

Cîrciumarul trecu în dosul tejghelei, apoi dispăru în bucătărie. Gore își aminti de crucile pe care și le făcuse speriat și începu deodată să rîdă.

— Mama voastră de nebuni! șuieră el printre dinți.

Un grup de muncitori intrară chiar atunci și-l priviră o clipă cum rîde singur. Apoi se așezară la masa din drep-

tul ferestrei care mai avea geam și începură să vorbească între ei. Cîrciumarul se întoarse cu o farfurie mare, fumegîndă, pe o tavă, și o jumătate de pîine.

— Am scăpat și pe ziua de azi, domnu Costică! spuse unul din muncitori. Un rînd de țuici...

— A fost doar un exercițiu, vorbi Gore întorcînd capul. N-a ținut nici cinci minute. Cică s-ar fi anunțat la radio. Dacă aș fi știut, nici nu intram în adăpost...

Cîrciumarul se reîntoarse la tejghea și umplu cu grijă pahărușele de țuică.

— Dumnealui spune că a fost alarmă, vorbi el deodată, prinzînd curaj.

— Exercițiu! strigă Gore cu oarecare greutate, căci avea gura plină.

— N-a fost, spuseră mai mulți deodată. Exercițiu a fost săptămîna trecută. Azi n-a fost nimic...

— Spune că a văzut-o și a auzit-o pe madam Popovici și pe Elisaveta, de la casa mare cu grilaj, continuă cîrciumarul. Și pe domnul judecător Protopopescu, chiriașul lui madam Popovici. Acolo unde a căzut bomba chiar pe adăpost...

Oamenii își îndreptară pe rînd privirile către Gore, care mînca grăbit și spornic, reținîndu-și anevoie mînia.

— Am lucrat acolo o săptămînă întreagă, ca să curățim strada, spuse cu dezgust unul din muncitori. Nu rămăsese decît grilajul în picioare...

— A confundat cu cineva, vorbi altul.

Gore își întoarse scaunul ca să-i poată privi mai bine. Își șterse gura și obrazul cu șervetul, apoi îl trînti enervat pe masă.

— Cine ține prinsoare cu mine pe-o damigeană de țuică?! spuse ridicîndu-se hotărît în picioare.

— Ce fel de prinsoare? întrebă cineva.

— Să v-arăt adăpostul, și apoi să vă arăt pe madam Popovici și pe Elisaveta, continuă Gore. Mă duc eu în casă și le explic că am pus rămășag, și o rog să vină la ușă, sau măcar la fereastră, și să vă vorbească.

Cîțiva începură să rîdă.

— E cam departe, spuse unul din muncitori.

— Vedeți că n-aveți curaj? strigă triumfător Gore.

— Ba eu țin prinsoarea, vorbi un tinerel, sculîndu-se și dîndu-și grăbit peste cap păhărușul cu țuică. Am lucrat la numărul 74, la casa cu grilaj...

Gore îl așteptă în mijlocul încăperii, zîmbind, și-i strînse mîna cu amîndouă palmele, ca să vadă toți că s-a prins rămășag. Apoi, grăbit, se reîntoarse la masă, își luă pălăria și se îndreptă spre ieșire. Cîțiva muncitori se ridicară gălăgioși de la masă și-l urmară.

— Să pui de cafea, că ne-ntoarcem îndată! strigă Gore, din prag, cîrciumarului.

Afară căldura i se păru neobișnuită. Deși era doar mijlocul lui mai, i se părea că trotuarul dogorea ca în timpul verii. Grăbi totuși pasul, încruntat, și cînd trecu prin dreptul casei lui Păunescu, nici nu ridică ochii s-o privească. Oamenii îl ajunseră repede, dar văzînd că nu scoate un cuvînt, îl lăsară să meargă singur înainte. Vorbeau între ei, rîzînd pe înfundate. După vreo cinci minute, tinerelul făcu cîțiva pași înainte și-l prinse de brat

— Am ajuns! îi spuse.

Gore se opri și zvîrli o privire repede peste umăr, spre casă. Un grilaj de fier în formă de lance se menținea încă prins într-o temelie lată de ciment. Din casă nu mai rămăsese decît scările de piatră de la intrare. Cîteva trepte care se pierdeau într-o masă informă de cărămizi, bîrne și moloz.

— Nu-i asta, spuse Gore clătinînd din cap, și dădu să pornească mai departe.

— Aici e numărul 74, vorbi tinerelul. Casa cu grilaj...

— Nu mă privește, spuse Gore întunecat. Eu am făcut rămășag că-ți arăt pe madam Popovici. Veniți cu mine, adăugă. Nu mai e mult...

Și o porni din nou. Dar după cîțiva pași începu să privească în toate părțile dezorientat. Aerul mirosea a fum și a moloz. Trotuarul era spart în mai multe locuri și pe anumite distanțe nici nu se mai cunoștea. Pe toată partea aceasta cîțiva zeci de metri în susul străzii, nu mai rămă-

sese nici o casă în picioare. Se vedeau doar, din loc în loc, cîte un zid rezemat în bîrne sau cîte o frîntură de scară interioară, suspendată curios deasupra ruinilor. Gore își îndreptă enervat privirile de partea cealaltă a străzii. Acolo mai erau case neatinse, dar aproape nici una nu mai avea geamuri. Ferestrele erau pe jumătate astupate cu scînduri prinse în cuie.

— A fost un covor de bombe, spuse cineva.

Gore o porni repede înainte, și grupul îl urmă bine dispus. După cîteva minute, tinerelul în prinse iar de braț.

— S-a terminat cu strada Frumoasei, îi spuse. Asta-i strada Grădinilor. La capăt, e stația de tramvai...

— Ce-mi pasă ? șuieră furios Gore.

Și mai făcu cîțiva pași. Apoi se opri, triumfător, în dreptul afișului cu un deget arătător vopsit în negru. Degetul indica direcția de unde veniseră. Cu litere mari sta scris : *Adăpost antiaerian la 100 de metri.* Cineva adăugase cu un creion chimic : Strada Frumoasei numărul 74.

— Acolo e, unde v-am oprit eu, spuse tinerelul după ce, peste umărul lui Gore, citi afișul.

Gore întoarse capul și privi încă o dată strada pustie pe care venise. Întîlni aceleași ruini, aceleași grămezi de cărămizi și moloz, din care se desprindea stingher cîte-un drug încovoiat. Toate acestea, înțelese el, din cauza escrocului de Păunescu. Ar fi fost, acum, la frontieră, cu șase mii de capete de vită...

— Mama voastră de nebuni ! șopti el.

Și voi să treacă drumul. Dar oamenii strigară după el, rizînd :

— Hei, domnul, damigeana !... Așa ne-a fost vorba ?!

Cîteva secunde își continuă mersul fără să se întoarcă. Dar tinerelul puse palmele la gură și-i strigă din toate puterile

— Ați plătit cîrciumarului ? Sau vreți să-i trageți și lui chiulul ?

Se opri deodată, cu obrajii dogorînd, și se întoarse hotărît spre ei.

— Voi nu știți cine e Gore, le spuse de departe, scoțîndu-și portmoneul. N-ați auzit de Iancu Gore, om de în-

credere și de viitor... Dar o să auziți adăugă. O să auziți de Iancu Gore...

Și începu să numere nervos bancnotele, silindu-se să zîmbească. Un copil trecu atunci drumul. O femeie tînără îl zări de departe și începu să-l strige:

— Ionică! Unde mi-ai fost, Ionică? Te caut de un ceas, diavole!...

Paris, decembrie 1952